

گزارش

پیشنهاد ثبت اثر در فهرست آثار ملی

آرامگاه خواجه عکاشه

تهیه کننده: محمدحسین پاک نژاد و فضل ا. گازر

۱۰۲/۱۶

۱- موقعیت طبیعی :

آباده شمالی ترین شهرستان فارس است که از شمال و غرب به استان اصفهان، از مشرق به استان بزد، از جنوب به شهرستان های محرم بید و اقلید محدود است. مساحت آباده ۶۰۲۵ کیلومترمربع است. مرکز این شهرستان شهر آباده است و جمعیت آن طبق سرشماری ۱۳۷۸، ۹۱۱۲۰ نفر بوده است. صفاد، بهمین و ایردخواست سایر شهرهای این شهرستان هستند. این شهرستان ۶۱۹ درصد از مساحت کلی استان را در بر گرفته است.

۲- موقعیت فعلی:

این بنا در ۳ کیلومتری شهر آباده برفراز کوه خواجه مشرف به قبرستان جدید آباده و در امتداد حفره خانه های کنوه خواجه قرار دارد.

۳- تاریخچه بنا:

بنا توجه به معماری و سفالهای پراکنده در اطراف، بنا متعلق به دوره مشاخر اسلامی می باشد که تا عصر حاضر الحاقات و بناهایی به آن اضافه گردیده است.

۴- مشخصات بنا:

بنای اصلی به صورت شش ضلعی با دو درب ورودی در ضلع جنوبی و شرقی است. در داخل بنا هر یک از اضلاع دارای یک طاق جناقی و در بالای آن ۷ ردیف آجر به صورت مدور چیده شده که روی آن گنبد قرار داشته است. هم اکنون به جای گنبد فرو ریخته یک گنبد فلزی بر بالای بنا ساخته شده است. در کف بنا بقایای قسری است که منسوب به شخصی به نام خواجه عکاشه می باشد. مصالح به کار رفته در بنا لاشه سنگ و ملات گچ و در قسمت ساقه گنبد آجر است. اتقاها و سازه های الحاقی به بنا در دوره های بعدی به بنا اضافه گردیده است.

۵- نوع بهره برداری و خصوصیات بارز بنا:

بنای مذکور آرامگاه شخصی به نام خواجه عکالسه است که پس از گشودن قبر توسط اهالی مشخص گردید قبر متعلق به فردی غیر مسلمان بوده است. لذا امروزه این مکان اهمیت خود را به عنوان زیارتگاه از دست داده است و به عنوان مکان تفریحی جهت ورزش و گره‌نوردی استفاده می‌شود.

۶- عوامل تزیین شده و نوع آنها:

بنا فاقد تزیینات در قسمت بیرونی است و تنها تزیینات داخلی بنا طاق نماهای چسبالی در هر ضلع بنا و نورگیر لانه زنبوری در بالای ورودی ضلع شرقی است. داخل بنا دارای دو کتیبه لعابدار در ابعاد ۵۰ x ۵۰ سانتیمتر و همچنین آجرهای لعابدار بوده است که کاملاً تخریب و بقایای آن در اطراف پراکنده است.

۷- نوع مالکیت بنا و مشخصات ثبت آن در ردیف آثار تاریخی:

بنا در مالکیت کسی نیست و تا بحال در ردیف آثار تاریخی به ثبت نرسیده است.

۸- اقدامات انجام شده در مورد بنا یا ذکر مشخصات:

تاکنون هیچ گونه اقدامی در مورد حفظ و نگهداری این بنا انجام نشده و هم اکنون نیز مورد بی‌مهری و تخریب افرادی است که جهت تفریح و ورزش به این محل می‌آیند.

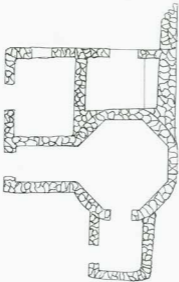
۹- توضیح ضروری و اختصاصی بنا:

با توجه به اینکه هم اکنون کسبه خواجه تبدیل به محلی تفریحی و ورزشی گردیده است و شهرداری نیز اقدام به ایجاد پارک در پایین کسبه و کاشت نهال در مسیر عبور کوهنوردان نموده است، لزوم حفظ و نگهداری این بنا به عنوان مکانی تفریحی ضروری به نظر می رسد.

نشاره به اقداماتی که در دوره های گذشته روی بنا انجام شده است.

۱- توسعه و یا تعمیرات دخل و تصرف انجام شده تاکنون:

بجز گند فزاری که بر روی بنا نصب گردیده است تاکنون مرمت و بازسازی بر روی بنا صورت نگرفته است.

مقیاس 1/100

آرامگاه کوشنوا (سمرقند)

ترتیب و طرحان خانگی

یا در شهرستان آباد

آرامگاه عواجیه هکاشته، دید از شرقی

آرامگاه عواجیه هکاشته، دید از جنوب